

NIEZBĘDNIK PRAWNY

Chcę się rozwieść... i co dalej?

Niezbędnik z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego

Decyzja o rozwodzie jest zawsze bardzo ciężka dla każdej ze stron. W tak trudnym czasie dominują negatywne emocje wywołane rozpadem związku, dlatego tak ważna jest dobra porada prawna, która wyjaśni wątpliwości i odpowie na pytania kłębiące się w głowie:

- Jak napisać pozew o rozwód?
- Co robić, jeśli współmałżonek nie chce rozwodu?
- Jak wygląda procedura od momentu podjęcia decyzji przez małżonka/małżonków i złożenia pozwu rozwodowego?
- Czym różni się rozprawa z orzeczeniem o winie od przebiegu sytuacji, w której mąż i żona chcą się rozstać za porozumieniem stron?
- Jakie pytania zadaje sąd na rozprawie rozwodowej?
- Z jakimi skutkami majątkowymi musisz się liczyć?

Zanim podejmiesz decyzję o rozwodzie przeanalizuj takie tematy jak:

MIESZKANIE: Gdzie będziesz mieszkać (Ty i ci, którymi się opiekujesz) już po zakończeniu związku z dotychczasowym partnerem/partnerką?

PODUSZKA FINANSOWA: Rozwód może oznaczać obniżenie stopy życiowej, warto spisać wszystkie opłaty, zastanowić się, jak sobie z nimi poradzić.

KOSZTY ZWIĄZANE Z ROZWODEM: Im trudniejsza sprawa (np. rozwód wymagający orzeczenia o winie) tym bardziej długotrwały i kosztowny będzie proces rozwodu.

1. OGRANICZENIE WŁADZY RODZICIELSKIEJ

Pełnia władzy rodzicielskiej umożliwia rodzicom decydowanie o edukacji, miejscu pobytu, leczeniu czy codziennych zajęciach dziecka, a także pozwala im kształtować jego światopogląd.

Powody odebrania i ograniczenia praw rodzicielskich dzielą się na trzy główne kategorie:

A. NADUŻYWANIE WŁADZY RODZICIELSKIEJ

- zmuszanie dziecka do pracy ponad jego siły, żebrania, popełniania przestępstw;
- stosowanie przemocy fizycznej lub znęcanie się nad dzieckiem psychicznie;
- agresja wobec dziecka lub drugiego rodzica;
- wykorzystywanie seksualne najmłodszego;
- demoralizacja dziecka,
- nastawianie go wrogo do drugiego rodzica.

B. RAŻĄCE ZANIEDBYWANIE OBOWIĄZKÓW RODZICIELSKICH

W tym przypadku sąd może odebrać lub ograniczyć prawa rodzicielskie ojcu bądź matce za:

- porzucenie dziecka,
- niepłacenie alimentów,
- zaniedbanie obowiązku szkolnego pociechy,
- brak zainteresowania dzieckiem,
- nadużywanie alkoholu,
- uzależnienie od narkotyków, hazardu.

C. PRZESZKODA W WYKONYWANIU WŁADZY RODZICIELSKIEJ

Zdarza się, że rodzic jest niezdolny do prawidłowego wykonywania władzy rodzicielskiej z powodu trwałej przeszkody, takiej jak:

- pobyt w więzieniu,
- poważna choroba, np. psychiczna,
- zaginięcie rodzica,
- długotrwały wyjazd za granicę i zerwanie kontaktów z dzieckiem.

Najsurowszą formą ingerencji sądu we władzę rodzicielską jest jej pozbawienie.

Na czym polega ograniczenie władzy rodzicielskiej?

Ograniczenie władzy rodzicielskiej nie ma charakteru trwałego – jeśli przesłanki, na podstawie których orzekł je Sąd, przeminą, możliwe jest odzyskanie pełni praw rodzicielskich. Ograniczenie władzy rodzicielskiej może nastąpić:

- z urzędu,
- na wniosek jednego z rodziców, gdy władza rodzicielska zostaje przyznana jednemu z rodziców, a prawa rodzicielskie drugiego zostają ograniczone do określonych obowiązków i uprawnień.

Z czym jeszcze może wiązać się ograniczenie władzy rodzicielskiej?

Przed wszystkim:

- ze skierowaniem rodziców na terapię do specjalistycznej poradni,
- ze wsparciem kuratora,
- ze wskazaniu decyzji, jakich rodzice nie mogą podjąć samodzielnie (np. dotyczących leczenia, edukacji, zmiany miejsca pobytu),
- ze skierowaniem dziecka do placówki opiekuńczej lub rodziny zastępczej (w skrajnych przypadkach).

2. USTALENIE OPIEKUNA PRAWNEGO

Aby stać się dla kogoś opiekunem prawnym, należy złożyć wniosek do sądu opiekuńczego. Opiekuna prawnego może mieć osoba, która jest niezdolna do samodzielnego dbania o własne interesy (np. osobiste, majątkowe).

Opiekunem może zostać – według kolejności – małżonek, następnie osoba krewna lub inna osoba bliska.

3. RODZINA ZASTĘPCZA

Rodzina zastępcza to jedna z form pomocy dzieciom, które z pewnych przyczyn nie mogą przebywać pod opieką rodziców biologicznych. Ludzie, którzy nie są rodzicami dziecka, opiekują się nim, dając mu szansę na wzrastanie w warunkach zbliżonych do naturalnych.

A. JAK ZOSTAĆ RODZINĄ ZASTĘPCZĄ?

1) Zapoznanie się z ustawą

- Sprawdź jakie przepisy obowiązują kandydatów na rodziny zastępcze i upewnij się, czy spełniasz wszystkie warunki Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
- Porozmawiaj z bliskimi. Decyzje takie jak ta nie należą do łatwych i powinny być podejmowane w zgodzie ze wszystkimi domownikami.

2) Kontakt z ośrodkiem

- Organizatorami pieczy zastępczej są najczęściej instytucje takie jak MOPS czy PCPR. Znajdź ośrodek najbliższej swojej miejscowości.
- Warunkiem rozpoczęcia współpracy jest pisemny wniosek kandydatów złożony do organizatora pieczy zastępczej (PCPR/MOPS/MOPR). Pierwszym etapem jest dostarczenie odpowiednich dokumentów i zaświadczeń lekarskich.

3) Odbycie bezpłatnego szkolenia w miejscu wskazanym przez organizatora pieczy zastępczej, które trwa około 3 miesiące.

MASZ PYTANIA? CHCESZ WIEDZIEĆ WIĘCEJ?

Nasi prawnicy służą pomocą!

4. JAK UREGULOWAĆ KONTAKTY Z DZIECKIEM?

- Czy wiesz, że w Kodeksie Rodzinnym i Opiekuńczym znajduje się zapis, że rodzice i ich dziecko mają prawo, a nawet obowiązek utrzymywać ze sobą kontakty?
- Dotyczy to wszystkich relacji rodzic-dziecko, niezależnie czy rodzice dziecka byli czy są w związku małżeńskim.
- Rodzic pozbawiony władzy rodzicielskiej nadal ma prawo do spotkań z dzieckiem, nawet jeśli dziecko zostało umieszczone w placówce opiekuńczo-wychowawczej czy rodzinie zastępczej.
- Z drugiej strony sąd może ograniczyć albo całkowicie zakazać kontaktów z dzieckiem, jeśli tego wymaga dobro dziecka.
- Rodzic mający utrudniony kontakt z dzieckiem może złożyć do sądu wniosek o uregulowanie kontaktów z dzieckiem.
- Prawo do kontaktów z dzieckiem przysługuje także rodzeństwu, dziadkom i powinowatym, którzy sprawowali opiekę nad dzieckiem przez dłuższy czas. Te osoby też mogą złożyć do sądu wniosek o uregulowanie kontaktów z dzieckiem, w którym należy określić jak one mają wyglądać.

Samo uregulowanie kontaktów z dzieckiem może nastąpić na wiele sposobów:

- porozumienie między rodzicami,
- postanowienie sądu (sprawa o ustalenie kontaktów),
- wyrok sądu,
- ugoda sądowa,
- ugoda zawarta przed mediatorem.

5. PRZESTĘPSTWO NIEALIMENTACJI

Do popełnienia przestępstwa niealimentacji może dojść wtedy, gdy:

- sprawca uchyla się od obowiązku alimentacyjnego,
- wysokość tego obowiązku została ustalona w wyroku, ugodzie lub innej umowie,
- zaległość w płatności alimentów odpowiada co najmniej trzykrotności pojedynczego obowiązku lub opóźnienie z zapłatą świadczenia wynosi 3 miesiące (w przypadku obowiązku niecyklicznego).

W Polsce niepłacenie alimentów jest przestępstwem, za które grozi:

- kara grzywny,
- kara ograniczenia wolności,
- kara pozbawienia wolności.

Ściganie przestępstwa niealimentacji następuje na wniosek: pokrzywdzonego, organu pomocy społecznej lub organu podejmującego działania wobec dłużnika alimentacyjnego.

ZAPAMIĘTAJ!

Niepłacenie alimentów w Polsce może prowadzić do sankcji karnych, w tym ograniczenia wolności czy nawet więzienia. Dłużnik alimentacyjny może stracić także prawo jazdy jako formę egzekucji zaległości.

Stowarzyszenie Na rzecz Poradnictwa Obywatelskiego DOGMA – informacje

**Potrzebujesz pomocy prawnej? Masz pytania, wątpliwości?
Obawiasz się o swoje prawa?**

Umów się na bezpłatną poradę z doradcą Stowarzyszenia "DOGMA"
i dowiedz się, jak w pełni korzystać ze swoich praw!

**Nie zwlekaj! Popraw swoją sytuację!
Nie wstydź się zwrócić o pomoc!**

Dzięki bezpłatnym poradom prawnym i obywatelskim Twoja sytuacja może
jedynie ulec poprawie.

Zadzwoń i zapisz się na darmową poradę prawną!

Wykaz punktów z aktualnymi numerami telefonów do zapisów można znaleźć
na stronie internetowej: <http://www.dogma.org.pl>

Dodatkowe informacje można uzyskać również
pod numerem infolinii: **79 88 69 599.**

Zachęcamy do śledzenia naszego profilu na Facebooku oraz kanału YouTube.

ABY ZAPISAĆ SIĘ

na nieodpłatną pomoc prawną, poradnictwo obywatelskie
lub mediacje, zadzwoń:

 32 776 30 31

Poniedziałek - Środa

7:30 – 15:30

Czwartek

7:30 – 17:30

Piątek

7:30 – 13:30

POMOC UZYSKASZ W PUNKCIE

Punkt nr 1 Nieodpłatna Pomoc Prawna

Wielofunkcyjny Budynek „Balbina Centrum”

ul. Barona 30, Tychy

Lokal nr 212, piętro I

pn – pt

9:00 – 13:00

Mediator dostępny w każdy poniedziałek

Punkt nr 2 Nieodpłatna Pomoc Prawna

Ośrodek Interwencji Kryzysowej

ul. Nowokościelna 27, Tychy

pn – pt

13:00 – 17:00

Mediator dostępny w każdy wtorek

Punkt nr 3 Nieodpłatne Poradnictwo Obywatelskie

Wielofunkcyjny Budynek „Balbina Centrum”

ul. Barona 30, Tychy

Lokal nr 212, piętro I

pn – pt

13:30 – 17:30

Punkt nr 4 Nieodpłatne Poradnictwo Obywatelskie

ul. Grota Roweckiego 42 p. 327

pn – pt

8:00 – 12:00

Punkt nr 5 Nieodpłatna Pomoc Prawna

ul. Grota Roweckiego 42 p. 327

pn – pt

12:30 – 16:30
